

<p>واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها</p> <p>شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸۲</p>	<p>پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها</p> <p>شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸</p>	<p>مهارت: تولید و پرورش سبزی</p> <p>شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸</p>
---	--	--

۱۳—سفیدک داخلی اسفناج

- زمستان‌گذرانی این قارچ به صورت میسلیوم در داخل خاک و یا داخل بذر اسفناج و به صورت اُسپور در خاک می‌باشد.
- هوای مرطوب ۸۵ درصد رطوبت و درجه حرارت متوسط روزانه حدود ۸ تا ۱۸ درجه سانتی‌گراد برای رشد و نمو قارچ مناسب است.

۱۳—کنترل

- بهترین روش کنترل سفیدک داخلی اسفناج، کشت بذور سالم و مقاوم است. بدین‌منظور، از ارقام ایرانی اسفناج استفاده کنید.
- علفهای هرز مزرعه را بموقع و جین کنید.
- آبیاری را در روزهای آفتابی انجام دهید.
- تناوب ۲ تا ۳ ساله را رعایت کنید.
- با قارچ‌کشهای پیشنهادی گیاه‌پزشک طبق دستور وی سمپاشی کنید.
- اولين سمپاشي را موقعی که نخستین برگ میانی تشکیل می‌شود انجام دهید و یک تا دو هفته بعد، آن را تکرار کنید.

۱۳—علایم بیماری و خسارت

- اولین نشانه‌های بیماری را به صورت لکه‌های زرد رنگ و نامنظم روی برگها مشاهده می‌کنید.
- اگر رطوبت نسبی هوا کم باشد، علایم بیماری به شکل تغییر رنگ و کلروز خودنمایی می‌کند.
- در شرایط مرطوب، در قسمت تحتانی برگها یک پوشش قارچی که شامل کنیدی و کنیدیوفوراست تشکیل می‌شود.
- علاوه بر برگها، دمبرگها و گلهای اسفناج نیز می‌توانند مورد حمله قرار گیرند.
- بر اثر حمله بیماری، برگها آلوده شده، مقدار محصول و مرغوبیت آن کاهش می‌یابد.

۱۳—عامل بیماری و زیست‌شناسی

- عامل بیماری یک قارچ از رده اُمیستها به نام Peronospora farinosa است.
- هیلهای این قارچ قادر جدار عرضی هستند.
- در سیکل غیرجنSSI تولید کنیدیوفور و کنیدی می‌کند.
- در سیکل جنسی تولید اُسپور به رنگ زرد تا قهوه‌ای می‌کند.

۱۴—پوسیدگی خاکستری پیاز

- پوسیدگی از ناحیه گردن پیاز شروع شده، به طرف پایین پیشرفت می‌کند.
- پوسیدگی از ناحیه گردن پیاز شروع شده، به طرف پایین پیشرفت می‌کند.
- بیماری همیشه از مزرعه سرچشمه می‌گیرد ولی علایم

۱۴—علایم بیماری و خسارت

- در انبار، پیازهای آلوده دارای پوسیدگی نرم و عمیق و به رنگ قهوه‌ای هستند.
- روی بافت آلوده، کپک خاکستری را می‌توانید مشاهده

واحد کار: آشنایی با بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰
--	---	--

شکل ۸-۲۸

خسارت را شما بندرت می‌توانید در مزرعه ببینید (شکلهای ۸-۲۸، ۸-۲۹ و ۸-۳۰).

۱۴-۱-عامل بیماری و زیست‌شناسی

- عامل بیماری قارچ *Botrytis sp.* می‌باشد.

- این قارچ به زندگی ساپروفتی سازش دارد و در شرایط مساعد تشکیل اسکلت می‌دهد.

- شروع آلودگی با کنیدهایا یا میسلیوم است که به وسیله باد جابه‌جا می‌شوند و از راه زخم وارد می‌بانند گردند.

- رطوبت بالا و دمای حدود ۲۲ درجه سانتی‌گراد از شرایط بهینه برای بیماری این قارچ است.

۱۴-۲-کنترل

- از واریته‌های مقاوم پیاز استفاده کنید.

- در هنگام برداشت پیاز باید کاملاً رسیده باشد.

- ۴۰ تا ۴۵ روز قبل از برداشت، آبیاری مزرعه را قطع کنید.

- قبل از این که محصول را انبار کنید دو روز آن را در هوای گرم ۳۵ تا ۳۰ درجه سانتی‌گراد قرار دهید تا پوست آن خشک شود.

- انبار باید خنک و خشک باشد و آن را با نظر گیاه‌پزشک ضدغوفونی کنید.

شکل ۸-۲۹

شکل ۸-۳۰

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸
--	---	---

۱۵- سفیدک سطحی هویج

۱۵-۲ عامل بیماری

- عامل این بیماری قارچ Erysiphe heraclei از رده آسکو میسته است.

۱۵-۳ کنترل

- برای کنترل این بیماری از قارچ کشهای گوگردی طبق دستور گیاه پزشک استفاده نمایید.

۱-۱۵ علایم بیماری و خسارت

- یک پوشش سفید رنگ روی برگهای میزان می تواند مشاهده کنید.

- در اوایل بهار و اواخر تابستان، اندامهای جنسی قارچ به صورت دانه های ریز سیاه رنگ روی پوشش سفید قارچ می بینید.

- این بیماری روی شلغم هم دیده می شود.

- آسودگی به این بیماری باعث تضعیف گیاه و کاهش کمی و کیفی محصول می گردد.

۱۶- نماتد چغندر

در هوای خنک و هنگام شب مجدداً به حالت عادی بر می گرددند.

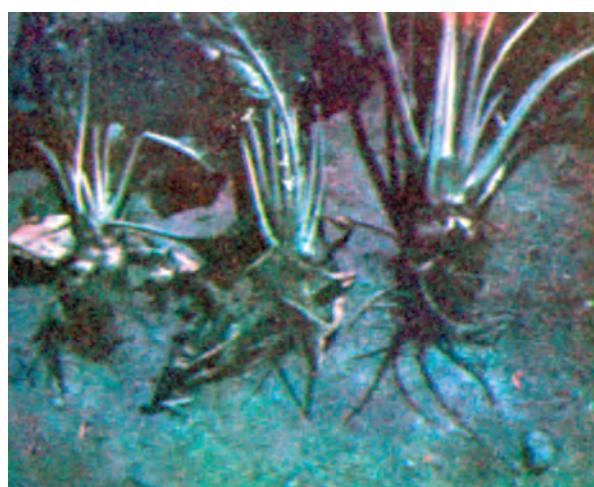
- نماتد چغندر روی کلم، ترب، تربچه، شلغم، شاهی و اسفناج هم خسارت وارد می کند.

- بوته آسوده، زرد و ضعیف و کم رشد است.

- ریشه ها کوچک و بدشکل و دارای ریشکهای فرعی زیاد و افشاران است (شکل ۳۱-۸).

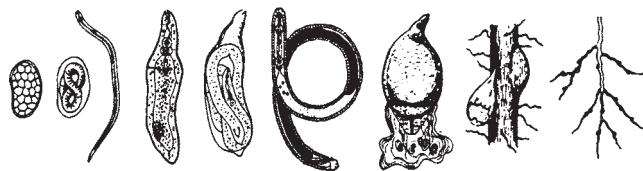
۱-۱۶ علایم بیماری و خسارت

- برگهای میزان در هنگام تابش آفتاب پژمرده می شوند و

شکل ۳۱-۸

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰
---	--	--

شکل ۸-۳۲

۱۶-۲ مشخصات نماتد چغندر قند

- این نماتد دارای دو شکل جنسی نر و ماده می‌باشد.

- ماده‌های جوان و کامل به طور معمول لیمویی شکل و در ابتدا سفیدرنگ هستند و پس از افتادن در خاک، قهوه‌ای رنگ می‌شوند که به آنها «سیست» می‌گویند.

- نماتد نر برخلاف نماتد ماده، کرمی‌شکل است (شکل ۸-۳۲).

- نماتد چغندر قند چهار نسل در سال دارد.

۱۶-۳ عوامل انتشار نماتد چغندر قند

- انتقال به وسیله باد، حیوانات، بذر و غیره صورت می‌گیرد.

- انتشار نماتد به وسیله ابزار و ماشین‌آلات کشاورزی.

- انتقال خاک و بقایای گیاهی از کامیونهای حامل چغندر قند به اراضی غیرآلوده.

۱۶-۴ کنترل

- یک تناوب زراعی ۵ ساله را رعایت کنید.

- محصول را در اولین فرصت ممکن بکارید و با تقویت گیاه، با استفاده از کودهای لازم به رشد اولیه بوته‌ها کمک کنید.

- از سوموم نماتد کش طبق دستور گیاه‌پژوهی استفاده کنید.

- چون اکثر نماتندگان را روی گیاهان اثر سوء دارند بنابراین، حداقل دو هفته قبل از کاشت باید آنها را مورد استفاده قرار دهید.

- درجه حرارت عمق ۱۵ سانتی‌متری زمین در زمان سمپاشی باید کمتر از ۱۰ درجه سانتی‌گراد باشد.

- رطوبت خاک نیز موقع سمپاشی باید متناسب باشد، یعنی به اصطلاح، زمین «گاوورو» باشد.

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸
--	---	---

۱۷- لکه قهوه‌ای برگ کرفس

شكل ۸-۳۳

۱۷-۱ علایم بیماری و خسارت

- روی برگهای میزان لکه‌های پریده رنگی را مشاهده می‌کنید که در حقیقت در محل این لکه‌ها کلروفیل بر اثر فعالیت قارچ عامل بیماری ازین رفته است.

- لکه‌ها، پس از مدتی قهوه‌ای رنگ شده، در وسط، خاکستری تیره دیده می‌شود (شکلهای ۸-۳۴، ۸-۳۵ و ۸-۳۶).

- در صورتی که لکه‌ها زیاد باشند برگها و دمبرگها میزان خشک می‌شوند.

- لکه‌دار شدن برگها، موجب کاهش ارزش بازاری‌سندی محصول می‌گردد.

شكل ۸-۳۴

۱۷-۲ عامل بیماری و زیست‌شناسی

- عامل بیماری قارچ *Septoria apicola* می‌باشد.

- این قارچ از ردۀ قارچهای ناقص است.

- زمستان گذرانی این قارچ بر روی بقایای گیاهی در مزرعه می‌باشد.

- اسپورهای این قارچ به وسیله باران، باد، حشرات و مخصوصاً بذر آلوده منتشر می‌شوند.

- رطوبت و شرایط مرطب برای انتشار این بیماری اهمیت دارد و در هوای بارانی شدت بیماری زیاد است.

۱۷-۳ کنترل

- در زمینی که کرفس کاشته شده تا دو سال دیگر کرفس نکارید.

- بذور را با یکی از سوموم پیشنهادی گیاه‌پزشک طبق دستور ضدغفونی کنید.

- در صورت مشاهده اولین علایم بیماری با سوموم قارچ کش طبق دستور گیاه‌پزشک سمپاشی نمایید.

شكل ۸-۳۵

واحد کار: آشنایی با بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰
--	---	--

۱۸- سوختگی شاخ و برگ سیب زمینی (سفیدک داخلی سیب زمینی)

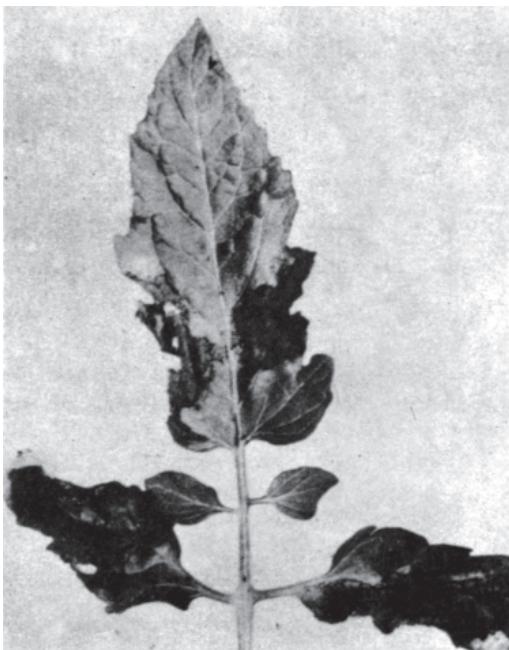

شکل ۸-۳۶

۱-۱۸- علایم بیماری و خسارت

- ابتدا نقاط مدور و آبسوخته مانندی در برگها ظاهر می‌شود.

- در شرایط مرطوب این نقاط توسعه یافته، تشکیل لکه‌های قهوه‌ای و یا بنفش نامنظم را می‌دهد و سبب سوختگی شاخ و برگها می‌گردد (شکل ۸-۳۶).

شکل ۸-۳۷

- در سطح زیرین برگها و درست در حاشیه لکه‌ها، کرکهای سفید و یا سفید متمایل به بنفش و خاکستری ظاهر می‌شوند (شکل ۸-۳۷).

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸
--	---	---

شکل ۸-۳۸

– علایم بیماری را در غده سبزی زمینی به صورت لکه های قهوه ای نامنظم که تا عمق ۱/۵ سانتی متری ایجاد می گردد می بینید (شکل ۸-۳۸).

– حتی هنگامی که خسارت در مزرعه کم است، غده ها ممکن است هنگام برداشت آلوده شوند و در انبار بیوسند.

– خسارت این بیماری در سال ۱۸۴۵ در کشور ایرلند، منجر به قحطی گردید.

– این بیماری علاوه بر سبزی زمینی به گوجه فرنگی و بادنجان هم خسارت وارد می کند.

۱۸-۲ عامل بیماری و زیست‌شناسی

– عامل بیماری قارچی از رده *Aoomycota* است به نام :

Phytophthora infestans

– اسپورزایی این قارچ در رطوبت نسبی ۱۰۰٪ یا تزدیک به آن و حرارت بین ۱۶ تا ۲۲ درجه سانتی گراد انجام می گیرد.

– حرارت بالای ۳۰ درجه سانتی گراد، رشد قارچ را در مزرعه متوقف می کند.

– عامل این بیماری زمستان را به صورت میسلیوم در غده های سبزی زمینی آلوده به سر می برد.

۱۸-۳ کنترل

– ارقام مقاوم در برابر این بیماری را شناسایی و کشت نمایید.

– ۲ تا ۳ هفته قبل از برداشت، شاخ و برگ سبزی زمینی را جمع آوری کنید و ازین بزیرید.

– یک هفته قبل از ظهور بیماری، شاخ و برگ های گیاه را با استفاده از سوموم پیشنهادی گیاه پیشک و طبق دستور سمپاشی کنید و در صورت بروز بیماری، سمپاشی را چندبار تکرار کنید.

– مصرف کودهای فسفره تحمل گیاه را افزایش می دهد و بر عکس، استفاده بی رویه از کودهای ازته بیماری را تشدید می کند.

واحد کار: آشنایی با بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰
--	---	--

۱۹- پوسیدگی نرم باکتریایی سبب زمینی

۱- علایم بیماری و خسارت

شكل ۳۹-۸

- آلدگی در مزرعه با کوتولگی، پژمردگی و مرگ اندامهای هوایی گیاهان بیمار جلب توجه می‌نماید.
- ابتدا، روی بافت آلدود لکه‌های کوچک آبکی به وجود می‌آید که رفته بزرگ‌تر و عمیق تر می‌شود.
- سطح بافت آلدود در مدت کوتاهی کدر، نرم و لزج می‌شود و به صورت توده‌ای از سلولهای متلاشی درمی‌آید.
- در اثر این بیماری قسمتهای پایینی شاخه، به صورت آبکی و قهوه‌ای و پلاسیده درمی‌آید.

- غده‌های آلدود معمولاً بدون بو هستند ولی پس از این که از سوی میکرووارگانیسمهای ثانوی مورد حمله قرار گرفتند متعفن می‌گردند (شکلهای ۸-۳۹ و ۴-۸).

۲- عامل بیماری و زیست‌شناسی

عامل بیماری باکتری *Erwinia carotovora*

- این باکتری از نوع غیرهوازی است و در اطراف خود ۲ تا ۶ تاژک دارد.

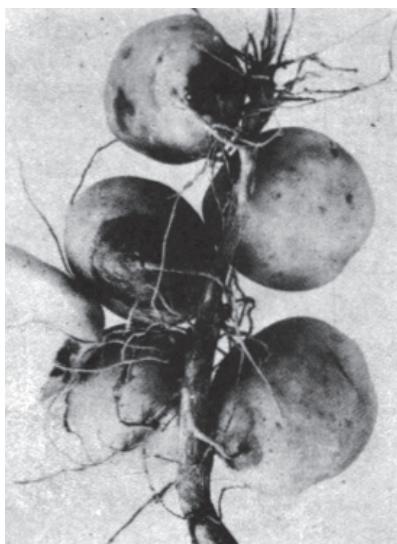
- این باکتری تولید کپسول نمی‌کند و در ۵° درجه سانتی‌گراد می‌میرد.

- باکتری عامل پوسیدگی نرم در غده‌های سبب زمینی در انبار و یا در مزرعه در خاک و یا در شفیره حشرات زمستانگذرانی می‌کند.

- دامنه حرارتی فعالیت و رشد این باکتری، نسبتاً وسیع است و در ۲ تا ۵° درجه سانتی‌گراد رشد می‌نماید.

۳- کنترل

- شما با رعایت اصول بهداشتی و تکنیکهای زراعی می‌توانید از خسارت این بیماری بکاهید.

شكل ۴۰-۸

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸
--	---	---

- انبار سبزی زمینی را با سموم پیشنهادی گیاه‌پزشک و طبق دستور ضد عفونی کنید.
- تناوب زراعی را با غلات و گیاهان غیر حساس اجرا نمایید.
- از زخمی شدن محصول، موقع برداشت جلوگیری نمایید.
- در موقع انبار کردن، غده‌های آلوده را جدا کنید و از
- از زیاده‌روی در مصرف آب آبیاری، اجتناب کنید.

۲۰- بیماری ریشه‌گرزی کلم

۱- علایم بیماری و خسارت

- برجستگیهای کوچک و بزرگ دوکی شکل یا گرزی، روی ریشه‌ها دیده می‌شود.
- برگها سبز کمرنگ مایل به زرد می‌شوند و در روزهای آفتابی ممکن است پژمرده گردنده و لولی دوباره در شب به حالت اول برمی‌گردند (شکلهای ۴۱-۴۲).

شکل ۴۲

شکل ۴۱

شکل ۴۳

واحد کار: آشنایی با بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰
--	---	--

هوایی می‌گردد.

۳- ۲۰- کنترل

- از کاشت گیاهان خانواده کلم یا شب بو در خاکی که آلوده به عامل این بیماری است اجتناب ورزید.
- به خاکهای آلوده آهک آبدیده اضافه کنید تا pH ۷/۲ برسد. چون اسپورهای این پاتوژن در محیط قلیایی بندرت جوانه می‌زنند یا اصلاً جوانه نمی‌زنند.
- خاک خزانه را با سموم پیشنهادی گیاه‌پزشک طبق دستور وی ضدغفونی کنید.

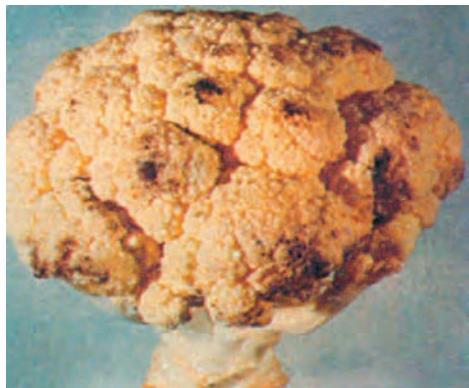
۲- ۲۰- عامل بیماری و زیست‌شناسی

- عامل بیماری نوعی کپک لعابی است که بدنش یک پلاسمودیوم است و فقط در داخل سلولهای میزبان رشد و تکثیر می‌بادد.

- پلاسمودیوم، ضمن عبور از داخل سلولها در بعضی از آنها جایگزین شده، آنها را تحریک به رشد فوق العاده^۱ و تقسیم غیرعادی^۲ می‌کند.

- ریشه‌های آلوده به پلاسمودیوم، از یک طرف در اثر استفاده از موادغذایی که باید به مصرف رشد گیاه برسد باعث کاهش رشد گیاه می‌شوند و از طرف دیگر، در اثر اخلال در جذب و انتقال آب و موادغذایی، باعث کندی رشد و پژمردگی قسمتهای

۲۱- سوختگی سیاه کلم

شکل ۸-۴۴

۱- ۲۱- علایم بیماری و خسارت

- علایم بیماری، بر روی برگها به صورت لکه‌های گرد قهوه‌ای رنگی که پوشش سیاهی روی آنها را گرفته است دیده می‌شود (شکل ۸-۴۴).

- ساقه گل دهنده و گلهای پوسیده می‌شوند و از بین می‌روند.

- این بیماری از ارزش بازار پسندی این محصول نیز می‌کاهد.

۲- ۲۱- عامل بیماری و زیست‌شناسی

- عامل بیماری قارچ Alternaria brassicaceae می‌باشد.

- این قارچ پلی فاژ است و روی انواع گیاهان خانواده کلم دیده می‌شود.

- زمستان گذرانی این قارچ به صورت اسپور روی بذر و یا به صورت میسلیوم، روی بقایای گیاهی آلوده است.

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸
--	---	---

- برگهای آلوده را از انبار خارج کنید.
- حرارت انبار را حدود ۲ تا ۸ درجه سانتی گراد ثابت نگه دارید و از افزایش رطوبت انبار جلوگیری کنید.

۲۱-۳- کنترل

- بندور کلم را به مدت ۳۰ دقیقه در آب ۵۰ درجه سانتی گراد قرار دهید.

۲۲- زنگ لوبيا

۱- علایم بیماری و خسارت

- جوشهایی با نقاط کوچک و قرمزنگ که بعداً رنگ قهوه‌ای تیره به خود می‌گیرند در سطح تحتانی برگها دیده می‌شود.
- با پیشرفت بیماری، ساقه و غلاف لوبيا نیز مورد حمله قرار می‌گیرد (شکل ۸-۴۵).

شکل ۸-۴۵

- ده تا پانزده روز پس از ظهور تاولها، برگها زرد و سپس قهوه‌ای شده، می‌خشکند (شکل ۸-۴۶).

شکل ۸-۴۶

واحد کار: آشنایی با بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماری‌های سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰-۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰
--	---	--

۲۲-۳- کنترل

- از ارقام مقاوم لوبيا نسبت به زنگ استفاده کنيد.
- تناوب زراعي را رعایت نمایيد.
- گیاهان آلوده را از مزرعه حذف کنيد.
- برای جلوگیری از انتشار بیماری در مزرعه، میتوانند از سموم قارچ کش، طبق دستور گیاهپزشک استفاده کنيد.

۲۲-۴- عامل بیماری و زیست‌شناسی

- عامل بیماری، قارچ *Uromyces* sp از رده بازیدیومایسته است.
- اسپورهای قارچ عامل بیماری، روی بقایای گیاه لوبيا در مزرعه زمستان‌گذرانی می‌کند و در بهار بهوسیله باد منتقل می‌شوند و گیاهان را آلوده می‌کنند.
- رطوبت زیاد و دمای ۲۰ تا ۲۴ درجه سانتی‌گراد از شرایط مطلوب برای شیوع این بیماری است.

۲۳- بیماری برق زدگی نخود

شکل ۴۷-۸

شکل ۴۸-۸

۲۳-۱- علایم بیماری و خسارت

- این علایم را به صورت لکه‌هایی روی طوفه، ساقه، برگ، دمبرگ و غلاف و بذور نخود مشاهده می‌کنید (شکل ۴۷-۸).
- لکه‌ها، ابتدا روشن و بتدریج تیره‌رنگ می‌شوند و در متن آنها نقاط ریز سیاه‌رنگ تشکیل می‌گردد (شکل ۴۸-۸).
- پیش روی لکه‌ها باعث پژمردگی و سپس خشک شدن قسمت هوایی گیاه می‌شود.
- بذور غلافهای آلوده ریز و چروکیده شده، لکه‌های قهوه‌ای رنگی روی آنها مشاهده می‌شود.
- بذور آلوده سبز نمی‌شوند و در صورتی که جوانه بزند بوته‌های حاصل بیمار بوده، منبع آلودگی خواهد شد.

۲۳-۲- عامل بیماری و زیست‌شناسی

- عامل بیماری، قارچ *Ascochyta* sp است.
- بیماری بهوسیله بذور آلوده انتقال می‌یابد و در مدت ۴ تا ۷ سال قارچ، بقای خود را در بذور حفظ می‌کند و در داخل نسوج گیاهی آلوده نیز قادر به زمستان‌گذرانی است.
- بارندگی و وجود شرایط مهآلود باعث تشدید بیماری

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۲۱
--	---	--

- یک تناوب ۳ تا ۴ ساله را اجرا کنید.
- با اجرای شخم عمیق بقایای گیاهان آلوده را زیر خاک نمایید.
- بذور را با سوموم پیشنهادی گیاهپزشک و طبق دستور ضدغفونی نمایید.
- با مشاهده اولین علایم بیماری، با یکی از سوموم پیشنهادی گیاهپزشک و طبق دستور، مزرعه را سمپاشی نمایید.

خواهد شد و در رطوبت نسبی کمتر از 8° درصد آلودگی به موقع نمی‌پیوندد.

۲۳-۳ - کنترل

- زمان کاشت را به تعویق اندازید تا بارندگیهای بهاره خاتمه یابد.
- از بذور سالم برای کاشت استفاده نمایید.

واحد کار: آشنایی با بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱°-۸۲	پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱°-۸	مهارت: تولید و پرورش سبزی شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱°
---	--	--

واژه‌نامه آفات

- ۱- آبدزدک
 ۲- شبپره زمستانی (اگروتیس)
 ۳- پروانه پرودنیا
 ۴- مگس پیاز
 ۵- تریپس پیاز (تریپس توتون)
 ۶- سوسک سبززمینی (سوسک کلرادو)
 ۷- سفیده بزرگ کلم
 ۸- کرم ساقه خوار کلم
 ۹- سوسک لوبیا
 ۱۰- سوسک نخودفرنگی
 ۱۱- سوسک باقلا
 ۱۲- شته سیاه باقلا
 ۱۳- شته مومنی کلم
 ۱۴- سفیده کوچک کلم
 ۱۵- بید کلم
 ۱۶- کرم غلاف خوار نخود (هلیوتیس)
 ۱۷- پروانه کارادرینا
 ۱۸- بید سبززمینی
 ۱۹- کرم سفید ریشه
- Gryllotalpa gryllotalpa
 Agrotis segetum
 Prodenia litura
 Hylemia antiqua
 Thrips tabaci
 Leptinotarsa decemlineata
 Pieris brassicae
 Hellula undalis
 Acanthoscelides obtecta
 Bruchus pisorum
 Bruchus rufimanus
 Aphis fabae
 Aphis rapae
 Pieris rapae
 Plutella maculipennis
 Heliothis armigera
 Caradrina exigua
 Phthorimaea operculella
 Polyphylla olivieri

آزمون نهایی

- ۱- خصوصیت مهم اکثر شته‌ها وجود دو زایده لوله‌ای شکل به نام در حلقه ششم شکم آنهاست.
- ۲- مرسموم ترین روش مبارزه علیه کرم اگروتیس استفاده از ... می‌باشد.
- ۳- ایجاد نقاط سفید مایل به زرد در محل تغذیه روی برگها، مربوط به خسارت کدام آفت است؟
- الف - مگس پیاز
ج - ملخ
ب - ترپیس پیاز
د - حلزون
- ۴- پوسیدگی خاکستری پیاز
الف - در انبار خسارت می‌زند.
ج - از مزرعه سرچشمه می‌گیرد.
۵- نماتد چغندر قند روی و و هم خسارت وارد می‌کند.
- ۶- برای مبارزه با سفیدک سطحی هویج باید از قارچ کشهای استفاده شود.
- ۷- سفیده بزرگ کلم، فقط شبها پرواز می‌کند. غ ص
- ۸- سوسکهای خانواده بروخیده اغلب آفت انباری حبوبات هستند. غ ص
- ۹- راههای انتقال عامل بیماری لکه قهوه‌ای برگ کرفس را بنویسید.
- ۱۰- کدام آفت به آرتیشو خسارت می‌زند؟
- الف - شته ب - شبپره آلو ج - یید کلم د - موارد الف و ب

پاسخ آزمون نهایی

- ۱- کورنیکول
۲- طعمه مسموم
۳- ب
۴- د
۵- کلم - تریچه - اسفناج
۶- گوگردی
۷- غ
۸- ص
۹- باد - باران - حشرات - بذر آلو ده
۱۰- د

پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها
شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۸

مهارت: تولید و پرورش سبزی
شماره شناسایی: ۲۱۳۱۰۲۱۰۲۱۳

پاسخ پیش آزمون

۱- گال

۲- کورنیکول

۳- غشایی

۴- ص

۵- ص

۶- غ

۷- ص

۸- ج

۹- ب

۱۰- د

<p>پیمانه مهارتی: آشنایی با آفات و بیماریهای سبزیها و کنترل آنها</p> <p>شماره شناسایی: ۸-۲۱۰۲۱۰۲۱۳۱</p>	<p>مهارت: تولید و پرورش سبزی</p> <p>شماره شناسایی: ۲۱۰۲۱۰۲۱۳۱</p>
---	---

فهرست منابع

- ۱- بهداد، ابراهیم، بیماریهای گیاهان زراعی ایران، نشاط اصفهان، ۱۳۶۹.
- ۲- بهداد، ابراهیم، آفات گیاهان زراعی ایران، نشاط اصفهان، ۱۳۶۸.
- ۳- شبیانی، حسن، سبزیکاری جلد سوم، مرکز نشر سپهر، ۱۳۶۱.
- ۴- شبیانی، حسن، سبزیکاری جلد دوم، مرکز نشر سپهر، ۱۳۶۰.
- ۵- صادقی خامنه‌ای، ساسان، اطلس بیماریهای قارچی محصولات زراعی و باغی - انتشارات نوپردازان، ۱۳۷۶.
- ۶- باقری زنوز، ابراهیم، سخت بالپوشان زیان‌آور، مرکز نشر سپهر تهران، ۱۳۶۴.
- ۷- الهی‌نیا، سیدعلی، قارچ‌شناسی و بیماریهای گیاهی، دانشگاه گیلان، ۱۳۷۷.
- ۸- مهرآوران، حمید، بیماریهای گیاهی (ترجمه)، دانشگاه ارومیه، ۱۳۷۰.
- ۹- جعفری‌پور، بهروز، بیماریهای مهم گیاهی (ترجمه)، سازمان چاپ مشهد، ۱۳۶۴.
- ۱۰- حفظ نباتات (سالهای دوم، سوم و چهارم) آموزش و پرورش، ۱۳۷۱.
- ۱۱- شریف‌نبی، بهرام، جزو درسی سمت‌شناسی، دانشگاه صنعتی اصفهان، ۱۳۷۲.
- ۱۲- نشریه سازمان حفظ نباتات در مورد فهرست آفات و بیماریهای گیاهی و علفهای هرز مهم محصولات کشاورزی ایران و سموم توصیه شده علیه آنها که توسط ۳۱ نفر از کارشناسان این سازمان تهیه گردیده است (با تجدیدنظر) سال ۱۳۷۵.
- ۱۳- مجلات بیماریهای گیاهی، نشریه جمعیت کارشناسان بیماریهای گیاهی ایران.
- ۱۴- مجلات آفات و بیماریهای گیاهی، نشریه مؤسسه تحقیقات و آفات و بیماریهای گیاهی ایران.
- ۱۵- نشریات خلاصه بیماری گیاهان (Compendium) انجمن بیماری شناسان آمریکا.
- ۱۶- علوی، منصور، بیماریها و آفات سبزیجات (ترجمه)، چاپ نگارستان، ۱۳۶۲.
- ۱۷- ماشینهای تهیه زمین، کتاب درسی آموزش و پرورش (کد ۴۸۲/۹)، ۱۳۷۹.
- ۱۸- امیدوار، مجید، زراعت سبزیمینی در هلند - دفتر مرکز و هماهنگ تحقیقات کشاورزی، ۱۳۴۸.
- ۱۹- پاک‌فطرت، محمد‌مهندی، خودآموز مصور باغبانی (ترجمه)، چاپخانه خوش، ۱۳۷۷.
- ۲۰- وزیری‌الهی، غلامرضا، سبزیکاری عملی، روزبهان، ۱۳۶۱.
- ۲۱- سبزیکاری (کارگاه خوداتکایی)، کتاب درسی آموزش و پرورش کد (۳۴۳)، ۱۳۷۳.
- ۲۲- حسنی‌زاده، حسن، پرورش سبزی در خانه، باغ و آپارتمان، اتاق چاپ، ۱۳۶۴.
- ۲۳- طباطبایی، محمد، گیاه‌شناسی کاربردی، جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۵.
- ۲۴- خوشخوی، مرتضی و همکاران، اصول باغبانی، انتشارات دانشگاه شیراز، ۱۳۶۴.
- ۲۵- دبلیو، ور، جورج وج، ب، مک‌کلوم، ترجمه مصطفی مُبُلی و بهمن پیراسته، انتشارات دانشگاه صنعتی اصفهان، ۱۳۷۳.

- ۲۶- کتابهای درسی باغبانی سالهای دوم و سوم، آموزش و پرورش، ۱۳۶۸.
- ۲۷- کتابهای درسی باغبانی سالهای اول و دوم، وزارت کشاورزی، ۱۳۶۶.
- ۲۸- کاشی، عبدالکریم، سبزیکاری خصوصی (پلی کپی دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران)، ۱۳۶۶.
- ۲۹- مجلات باغبان ۱۳۶۱، ۱۳۶۲ و ۱۳۶۳.
- ۳۰- اسداللهی، ابوالحسن و مرتضوی، سبزیکاری در خانه‌ها و قطعات کوچک، وزارت کشاورزی، سازمان ترویج کشاورزی، ۱۳۶۴.
- ۳۱- تصدیقی، منصور، سبزیکاری از باغچه منزل تا کشاورزی صنعتی، انتشارات پیشگام، ۱۳۶۴.
- ۳۲- زرین کفش، منوچهر، حاصلخیزی خاک و تولید، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۱.
- ۳۳- متقی، حسین، سبزیکاری، نشر سپهر، ۱۳۶۶.
- ۳۴- مشیری، محمد، سبزیکاری، سازمان انتشارات اشرفی، ۱۳۶۲.
- ۳۵- کاشی، عبدالکریم، جزوه پلی کپی درسی روش‌های ویژه پرورش سبزی، دانشکده کشاورزی کرج، ۱۳۷۱.
- ۳۶- ناصری، محمد تقی و تهرانی فر، علی، تولید بذر سبزیجات (ترجمه)، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، ۱۳۷۵.
- ۳۷- وافری، حسین، سیب‌زمینی و کاشت آن در کشور هند (ترجمه)، نشر آموزش کشاورزی، ۱۳۷۶.
- ۳۸- تولید محصولات زراعی، کتاب درسی آموزش و پرورش (فنی و حرفة‌ای) آموزش و پرورش، ۱۳۷۴.
- ۳۹- تولید محصولات باغی، کتاب درسی آموزش و پرورش (فنی و حرفة‌ای) آموزش و پرورش، ۱۳۷۴.
- ۴۰- پیوست، غلامعلی، سبزیکاری، چاپ ابریشم رشت، ۱۳۷۷.
- ۴۱- American Phytopathological society.
- ۴۲- Seed Catalog of peto seed - 1995.
- ۴۳- VAR catalog - 1993.
- ۴۴- FVO catalog - 1994.
- ۴۵- The complete Gavden Catalog - Spring 1990.
- ۴۶- VEGETABLE SEEDS
- ۴۷- Seeds for The World (P.S)
- ۴۸- Tindall, H.D (1987) Vegetables in the tropics, Macmillan Education. LTD.
- ۴۹- Raymond, A.T. George (1989) Vegetable Seed Production THE ROYAL HORTICULTURAL SOCIETY
- ۵۰- ENCYCLOPEDIA of GARDENING Editor - in - chief CHRISTOPHER BRICKELL - 1992.

